

ת"פ 53721/05/15 - מדינת ישראל נגד שטאנג בניה והנדסה בע"מ - נמחקה, שלמה אלעזר - נדון, ישי לוי - נדון, בוריס פיינשטיין, אילן ירון - נדון

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 53721-05-15 מדינת ישראל נ' אלעזר ואח'
תיק חיצוני: פממ 06/00002314/10

לפני
המאשימה
נגד
הנאשמים
1. שטאנג בניה והנדסה בע"מ - נמחקה
2. שלמה אלעזר - נדון
3. ישי לוי - נדון
4. בוריס פיינשטיין
5. אילן ירון - נדון

נוכחים:
ב"כ המאשימה עו"ד אוריה תוהמי
הנאשם 4 בעצמו וב"כ עו"ד אורן שפקמן
החלטה (נאשם 4)

1. נאשם 4, בוריס פיינשטיין, הודה ביום 22.11.2017 בעובדות כתב אישום מתוקן בעניינו (במ/1), במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של זיוף בכוונה לקבל דבר. בהתאם להסכמת הצדדים נרשמה הודאת הנאשם והוא נשלח לשירות המבחן על מנת שיבחן את שאלת הרשעתו בדיון.

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן במ/1, ביום 25.1.2011 התרחשה תאונת עבודה קטלנית באתר בניה בו הוקמה מערכת ביוב על ידי הנאשמת 1, באמצעות חברת אלג'ם (להלן - "**אלג'ם**") ובפיקוח מקצועי והנדסי של חברת אילן ירון בע"מ (להלן - "**החברה**"). תעלה שנבנתה שלא כהלכה ובניגוד לכללי הבטיחות התמוטטה על פועל בשם אחמד עלא אלדין והביאה למותו (להלן - "**המנוח**").

נאשם 2 שימש מנהל העבודה באתר; נאשם 3, מבעליה של אלג'ם, עבד באופן יומיומי בפרויקט ואף הפעיל את הדחפור שחפר את התעלה; נאשם 5 שימש בתקופה הרלבנטית כמנכ"ל החברה; נאשם 4 עבד בתקופה הרלבנטית כמהנדס החברה מזה 15 שנה; לאוניד גרוניצקי (להלן - "**לאוניד**") עבד בתקופה הרלבנטית לכתב האישום כמודד בחברת אלג'ם.

ביום האירוע, תוך כדי שמתבצעות פעולות להצלת חיי המנוח, הגיעו נאשמים 4 ו-5 לאתר ובקשו מלאוניד

עמוד 1

למסור להם את יומן העבודה של הפרויקט. לאוניד מסר להם את היום. נאשמים 4 ו-5 זיפו את יומן העבודה כך שהוסיפו בכתב ידם בצוותא במועד התאונה פרטים שנחזו להיראות כאילו נכתבו בתאריכים הקודמים לאירוע התאונה ונועדו להרחיק נאשמים אלה מאחריות לתאונה, בידעם שתיפתח חקירה פלילית בנוגע אליה.

3. בעניינו של נאשם 5 התקשרו הצדדים בהסדר טיעון, לפיו הודה בעובדות כתב האישום המתוקן במ/1 בביצוע עבירה של **זיוף בכוונה לקבל דבר**, ונדון לעונשים של מאסר על-תנאי וקנס בסך 3,000 ₪.

גם בעניינו של נאשם 3 התקשרו הצדדים בהסדר טיעון "סגור" ברובו. נאשם זה הודה בעובדות כתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של **גרם מוות ברשלנות**, ונדון לעונשים של מאסר על תנאי, של"צ בהיקף 250 שעות ופיצוי בסך 7,500 ₪ למשפחת המנוח.

נאשם 2 הורשע על פי הודאתו בעבירה של **גרם מוות ברשלנות**. בהתאם להסדר הטיעון בעניינו של נאשם זה עתרה המאשימה להשית על הנאשם שלפניו עונש של 6 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, קנס ופיצוי, כאשר ההגנה חופשיה בטיעונה. לאחרונה גזרתי את עונשו של נאשם 2 ל-3 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על-תנאי ופיצוי בסך 35,000 ₪ למשפחת המנוח.

4. מן התסקיר שהוגש בעניינו של נאשם 2 עלה כי הנאשם כבן 64, נשוי ואב לשניים, יליד בלארוס. במשך 20 שנה עבד בחברה עד שבשנת 2014 נסגרה. משנת 2014 עובד הנאשם כמהנדס חברה בחברת בניה - תחום בו עבד כל חייו. הנאשם סיים 15 שנות לימוד והוא בעל תואר שני כמהנדס. מעסיקו הנוכחי של הנאשם שבע רצון מאוד מתפקודו וממקצועיותו.

ביחס לכתב האישום הודה הנאשם כי חתם לאחר מעשה על פרטים שנכתבו על ידי מעסיקו - נאשם 5. לדבריו חש לחץ מאת מעסיקו ומבין ששגה כשנענה לבקשתו. הנאשם מסר כי הייתה זו התמודדות ראשונה מבחינתו עם תאונת עבודה בה נגדם וביצע את המעשה ללא חשיבה והבנה מעמיקה למשמעות מעשיו. בדיעבד הבין את הבעייתיות בהתנהגותו והודה באופן מידי בחקירת המשטרה.

שירות המבחן העריך כי הנאשם אכן נגרר אחר מעסיקו. לדעתו קיימים במקרה דנן גורמים משמעותיים המצמצמים את הסיכוי להתנהגות חוזרת, וביניהם: היעדר עבר פלילי או דפוסים עברייניים, תובנה לחומרת ההתנהגות, חרטה על המעשים, אמפטיה לנפגע התאונה, תפקוד תקין בכל מישורי החיים ותפקיד ההליך המשפטי כגורם מרתיע ומציב גבול.

נוכח כל האמור סבור שירות המבחן כי יש לחייב את הנאשם בשל"צ בהיקף 180 שעות, ונוכח טענת הנאשם כי יפוטרו אם יורשע בדין ולא יוכל להמשיך לעבוד כמהנדס - המליץ השירות להימנע מהרשעתו. כך במיוחד נוכח גילו המבוגר של הנאשם אשר יקשה עליו למצוא עבודה אחרת.

5. הנאשם הגיש מכתב (נע/4) ממעסיקו הנוכחי, סילס הנדסה ופרויקטים בע"מ, בו נאמר בין היתר כי עובדים בעלי רקורד פלילי אינם מתקבלים לעבודה בחברה זו, לא ניתן להעסיק אדם בעל הרשעה פלילית בתפקיד מהנדס החברה משום שהדבר יוביל לכך שהחברה לא תוכל לגשת למכרזים, ועל כן תיאלץ החברה לפטרו אם יורשע בדין.

תמצית טיעוני הצדדים

6. ב"כ הנאשם, עו"ד אורן שפקמן, ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהרשעת הנאשם. מעבר לנסיבותיו האישיות של הנאשם התייחס בא כוחו גם לשיהוי הרב בהגשת כתב האישום ולהסכמת הפרקליטות לבדוק את סוגיית הרשעתו.

7. ב"כ המאשימה, עו"ד טלי קרת, טענה כי אין מקום לוותר במקרה זה על הרשעה בפלילים. לדברי התובעת, לא ניתן לנתק בין מעשה הזיוף לתאונה הקטלנית, ולדבריה גם אין עסקינן במי שנטל אחריות מלאה למעשיו (שכן האשים בהם את נאשם 5).

דין והכרעה

8. הימנעות מהרשעה מהווה חריג לכלל הרחב על-פיו מקום שהוכחה אשמתו של בגיר יש להרשיעו בדין. הרשעה של נאשם שעבר עבירה פלילית מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי והיא נועדה להגשים את תכליותיו השונות של ההליך ביניהן הרתעת היחיד והרבים ואכיפה שוויונית של החוק.

9. יחד עם זאת ישנם מקרים בהם עלולים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב, מצבים בהם מתגלה פער בלתי נסבל בין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי לפגיעתה בנאשם האינדיבידואלי. במקרים חריגים אלה מוסמך בית המשפט לסטות מהכלל הרגיל, ולהימנע מהרשעתו של נאשם. על סוגיה זו עמד בית המשפט העליון, למשל, בע"פ 9893/06 אלון לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007), פסקאות 10-11:

"10. מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

11. מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת

ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין."

10. נחה דעתי כי בנסיבותיו המיוחדות של המקרה דנן גובר השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, על האינטרס הציבורי הכללי.

11. אין ספק כי הנאשם כשל בהתנהגותו. בעיצומם של מאמצי הטיפול במנוח ניסו הוא ונאשם 5 לזייף את יומן העבודה באופן שירחיק אחריות מן החברה. התנהגות כזו אינה מצופה ממהנדס חברה והיא ראויה לגינוי.

יחד עם זה, ברור כי הנאשם פעל במהלך האירוע בחוסר שיקול דעת שנבע לא רק מן העובדה שזה עתה התרחשה תאונת עבודה קטלנית באתר, אלא גם, ושמא בעיקר, מן העובדה כי למעסיקו היה עניין ישיר בזיוף היומן. טענת הנאשם כי הופעל עליו לחץ מצד נאשם 5 לא רק שאינה סותרת את האמור בכתב האישום בו הודה, אלא מתיישבת עם ניסיון החיים. לחברה בה עבד נאשם 4, אותה חברה שאמורה הייתה לפקח על הבניה, נוצרה כתוצאה מן התאונה חשיפה לאחריות פלילית ואזרחית לתוצאות התאונה, ונאשם 5 היה מנכ"ל החברה.

הנה כי כן, הנאשם אכן כשל, אך זאת על מנת להגן על החברה בה עבד, לאו דווקא על עצמו.

12. בהינתן נסיבות ביצוע העבירה, והנזק הקונקרטי המשמעותי שעתיד להיגרם לנאשם לו יורשע בדין, דומני כי במקרה זה נוטות המאזניים לטובת אי-הרשעה.

13. בפרשת **כתב** [ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997), 344] עמד בית המשפט העליון על שורה של שיקולים מנחים שיכולים להדריך את בתי המשפט בדונם בבקשות נאשמים לביטול הרשעתם בדין. רבים מן השיקולים הפועלים לטובת אי הרשעה מתקיימים בענייננו:

א. העבירה היא עבירתו הראשונה והיחידה של הנאשם;

ב. כפי שצוין לעיל, נסיבות ביצוע העבירה ממתנות את חומרת העבירה;

ג. הסבירות שהנאשם יעבור עבירה נוספת - נמוכה ביותר;

ד. ביצוע העבירה אינו משקף דפוס של התנהגות כרונית;

ה. הנאשם נטל אחריות מלאה לביצוע העבירה;

ו. והחשוב מכול - הוכחה פגיעה קונקרטית בעתידו של הנאשם.

בנושא הנזק לנאשם אציין שלא מדובר רק בפיטורים מידיים מן החברה בה עובד, אלא גם במניעת היכולת להמשיך ולעבוד במקצוע. הנאשם עובד כמהנדס ואין לו הכשרה אחרת. אדם בן 64 שיפוטר ממקום עבודתו יתקשה עד מאוד למצוא עבודה אחרת אף בתחום הכשרתו, כל שכן בתחומים אחרים.

14. על השיקולים שמניתי לעיל מצטרפים במקרה דנן שניים נוספים, שאף הם תומכים בהחלטה לא להרשיע.

השיקול הראשון הוא עקרון אחדות הענישה. ראינו שנאשם 5, מנכ"ל החברה בה עבד הנאשם שלפניי, ומי שהיה לו אינטרס מובהק בזיוף יומן העבודה, הורשע בדיון ונדון לשל"צ ומאסר על-תנאי בלבד. אמנם אותו נאשם היה אדם מבוגר אף יותר מהנאשם שלפניי, ואף מצבו הבריאותי היה קשה, אך דומני שאם עניינו של נאשם 4 יסתיים באי-הרשעה, של"צ ופיצוי למשפחת המנוח, ייווצר איזון מתבקש בין נאשמים אלה. אציין כי בעניינו של נאשם 5 לא הייתה השפעה של ממש להרשעה בפלילים, שלא כבעניינו של נאשם 4.

השיקול השני הוא השיהוי הרב בהגשת כתב האישום. התאונה הקטלנית התרחשה בחודש ינואר 2011. כתב האישום הוגש בחודש מאי 2015. המדינה לא ראתה להסביר מדוע הוגש כתב האישום 4.5 שנים לאחר המקרה. הנני סבור כי, בנסיבות מתאימות, ניתן לשקול את עינוי הדין שנגרם לנאשם כתוצאה משיהוי גדול בהגשת כתב האישום נגדו, הן בשלב גזירת הדין הן בשאלת ההרשעה (כחלק מן העונש, כבעניינו).

15. הנה כי כן מצאתי כי אין להרשיע את הנאשם בביצוע העבירה בה הודה לפניי.

16. אני מחייב את הנאשם בשל"צ בהיקף 180 שעות כפי התכנית שהכין שירות המבחן. הזהרתי את הנאשם כי אם לא יבצע את השל"צ ניתן יהיה להרשיעו ולגזור עליו עונש.

הנאשם יפצה את משפחת המנוח בסכום של 7,500 ₪. סכום הפיצוי ישתלם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל ביום 1.8.2018. המזכירות תעביר את הסכומים למשפחת המנוח, לפי פרטים שתעביר המאשימה עוד היום. המאשימה תעדכן את משפחת המנוח אודות הפיצוי שנפסק.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום ו' אב תשע"ח, 18/07/2018 במעמד הצדדים.

